

**NERINGOS GIMNAZIJA
JUODKRANTĖS PRADINIO IR IKIMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIUS**

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

Neringa

TURINYS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS	3
II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI	4
III. IKIMOKYKLINIO UGDYMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	5
IV. UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS	6
Socialinė kompetencija	6
Sveikatos saugojimo kompetencija	7
Pažinimo kompetencija	8
Komunikavimo kompetencija	9
Meninė kompetencija	11
V. VAIKO UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS	14
VI. NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACINIAI ŠALTINIAI	16

PRITARTA
Neringos savivaldybės administracijos
direktoriaus 2017 m. gegužės
įsakymu Nr. V-

PATVIRTINTA
Neringos gimnazijos direktoriaus
2017 m. rugpjūčio 30 d. Nr. 5V - 68

NERINGOS GIMNAZIJOS JUODKRANTĖS PRADINIO IR IKIMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIAUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjo pavadinimas – Neringos gimnazija.

1.1. Adresas: G. D. Kuverto g. 12, LT-93012 Neringa.

1.2. Teisinė forma – savivaldybės biudžetinė įstaiga.

1.3. Priklausomybė – savivaldybės.

1.4. Gimnazijos grupė – bendrojo ugdymo mokykla – 3120.

1.5. Gimnazijos tipas – gimnazija, kodas 3125,

1.6. Gimnazijos pagrindinė paskirtis – gimnazijos tipo gimnazija visų amžių tarpinių vaikams, 31251700.

1.7. Gimnazija turi pradinio ir ikimokyklinio ugdymo skyrių Juodkrantėje:

1.8. Pavadinimas – Neringos gimnazijos Juodkrantės pradinio ir ikimokyklinio ugdymo skyrius; trumpasis pavadinimas – Neringos gimnazijos Juodkrantės skyrius;

1.9. veikla vykdoma – L. Rėzos g. 8, LT-93101 Neringa, Ievos Kalno g. 9, LT-93103 Neringa.

2. Vaikai ir jų poreikiai. Skyriuje yra 2 grupės: lopšelio ir jaunesniojo amžiaus vaikų grupė (1-4 metų vaikams) ir jungtinė ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupė (4-6 metų vaikams). Kitataučių ir vaikų, turinčių negalią, nėra. Dauguma vaikų iš Juodkrantės, keletas iš Klaipėdos, Smiltynės, Nidos. Daugumos 1,5 – 4 m. vaikų svarbiausias poreikis – žaisti, 5 – 6 (7) m. – pažinti, kurti, eksperimentuoti ir pan. Šiems poreikiams tenkinti išnaudojamos grupių patalpos, kiemo sporto ir žaidimų aikštelė, gyvenvietės aplinka.

3. Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas. Skyriaus ugdytinius ugdo dvi pedagogės, kurioms suteikta ikimokyklinio ugdymo auklėtojo metodinio kvalifikacinė kategorija, viena ikimokyklinio ugdymo auklėtoja, meninio ugdymo pedagogei suteikta muzikos metodinio kvalifikacija. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai didelį dėmesį skiria supažindinimui su aplinka: rengia išvykas, pažintines veiklas su gamta, kultūrine aplinka. Puoselėjama meilė gamtai, gimtinei. Meninio ugdymo pedagogė sėkmingai ugdo vaikų meninę kompetenciją: ruošia įvairius renginius, paruošia ugdytinius dalyvauti gyvenvietės, miesto koncertuose, mažiesiems perteikia pirmuosius muzikinius įspūdžius, muzikos pobūdį, ugdo muzikinę klausą, ritmo pojūčius, lavina balsą ir kt. Visos pedagogės sėkmingai perduoda vaikams meninius sugebėjimus, rūpinasi sveikos gyvensenos kompetencijos ugdymu, palaiko ryšį su medicininėmis įstaigomis, ugdo sveikos gyvensenos įgūdžius ir kt. Poreikiui esant, teikiama logopedo pagalba. Ugdytinių sveikata ir higiena rūpinasi Sveikatos priežiūros specialistė. Skyriuje lankosi socialinė pedagogė ir psichologė.

4. Regiono ir švietimo teikėjo savitumas. Skyriaus kultūrą, jo savitumą nusako visos bendruomenės vertybės, įsitikinimai, bendri siekiai, tradicijos. Pagrindiniai ugdymo uždaviniai – ugdyti doras, savarankiškas, sąmoningas, laisvai mąstančias asmenybes, gebančias kūrybingai veikti. Kuriama saugi, jauki aplinka, leidžianti pasireikšti visiems vaikų gebėjimams. Vaikai jaučiasi laukiami, reikalingi ir

mylimi. Grupėse sudaryta estetiška, vaiko kūrybingumą skatinanti aplinka, dirba kompetentingi ir kūrybingi pedagogai, specialistai. Atsižvelgiant į vaikų ir šeimos poreikius, prioritinė ugdomosios veiklos sritis yra vaikų sveikatos saugojimas ir stiprinimas. Sveikatingumo kryptčiai įgyvendinti skyrius turi ypatingas sąlygas, nes yra natūralios gamtos apsuptyje. Vaikams sudarytos sąlygos pasivaikščioti, stebėti gamtą įvairiais metų laikais. Dažnos ugdytinių išvykos į mišką, į pamarį su žaidimais ir sportinėmis užduotimis stiprina sveikatą ir aplinkos pažinimą. Būtų dar geriau, jei veiktų įrengtas baseinas, būtų baigtos remontuoti vidaus patalpos. Ugdytiniai noriai ir aktyviai dalyvauja įvairiuose sveikatingumo projektuose, kultūriniuose renginiuose.

Skyriuje vykdoma žalingų įpročių prevencija, skirta „ugdyti asmenį, motyvuotą sveikai gyventi, nevartoti alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų“ (Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 16 d. įsakymas „Dėl alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programos patvirtinimo“). Taip pat įgyvendinama socialinių bei emocinių įgūdžių ugdymo programa „Zipio draugai“. Vykdomas pilietinis ugdymas, kuriam šiandien skiriame ypatingą dėmesį.

Skyriaus ugdytiniai turi tinkamą teritoriją, atnaujintas smėlio dėžes natūraliame pavėsyje. Reikėtų atnaujinti žaidimų konstrukcijas, įrengti naują žaidimų aikštelę mažiausiems.

5. Požiūris į vaiką ir jo ugdymą. Skyriaus ikimokyklinio ugdymo programa sudaryta siekiant apibrėžti, suvokti ir integruoti ugdymo vertybes bei pozityvų ugdymą. Pedagogai puikiai išmano naujausias ugdymo tendencijas ir vadovaujasi šiuolaikine ugdymo filosofija: vaiko ugdymas – jo prigimtinių poreikių tenkinimas ir kompetencijų plėtotė per kūrybingą vaiko ir pedagogo sąveiką, sėkmingai modeliuojant ir veiksmingai įgyvendinant vaikų ugdymo turinį. Dėmesio centre – vaikas, jo poreikiai, saviraiška. Skyriuje įgyvendinamos humanistinės psichologijos idėjos. Vaikas yra savo tobulėjimo, saviugdros proceso subjektas. Siekiama sudaryti tokias sąlygas, kad ugdantis nebūtų bijomasi suklysti. Į vaiko interesus nukreipta visa ugdymo(si) aplinka. Ugdytojas nėra tik informacijos skleidėjas, bet, turėdamas daugiau žinių ir didesnę patirtį, padeda ugdytiniais ugdytis patiems. Ugdytinis skatinamas kelti sau klausimus: kas aš esu, kur aš esu, kaip aš veikiu kitus. Ugdytojas ir ugdytinis mokosi vienas iš kito draugiškai bendradarbiaudami. Ugdytojų tikslas – padėti kiekvienam vaikui pamatyti save ir savo baimes, viltis. Mums artimos Vakarų Europos šalių teoretikų pedagoginės idėjos, kaip F. Frebelio (žaidimas – pagrindinis ugdymo metodas), O. Dekrolio (gamtos ir natūralios aplinkos įtaka vaiko ugdymui). Siekiame sudaryti kuo palankesnes sąlygas vaikui atsiskleisti, tobulėti, skatiname bendrauti, padedame integruotis į visuomenę.

6. Tėvų (globėjų, rūpintojų) ir vietos bendruomenės poreikiai. Vaikai į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes priimami vadovaujantis Neringos savivaldybės vaikų priėmimo į ikimokyklines ugdymo įstaigas tvarkos aprašu (Neringos savivaldybės tarybos 2013-02-21 sprendimas Nr. T1-46). Ugdomi vaikai nuo 1 iki 7 metų amžiaus. Svarbiausias tėvų ir vietos bendruomenės interesas – geras vaikų kompetencijų ugdymas ir paruošimas mokyklai, sėkmingas tęstinis ugdymas. Tėvams teikiama vaiko ugdymo samprata: visų raidos etapų tarpusavio sąryšis, mokymosi visą gyvenimą svarba. Vaikų šeimų pažinimui renkama informacija apie emocinę, socialinę bei kultūrinę aplinką: lankymasis šeimose, anketiniu būdu, bendraujant individualiai ir pan. Apibendrinus informaciją, išskiriami esminiai šeimų ir bendruomenės poreikiai. Tėvų dalyvavimas šventėse, išvykose, kasdieninėje veikloje, ugdant vaikų kompetencijas bei tėvų organizuojami užsiėmimai vaikams – nepertraukiamas procesas visų mokslo metų laikotarpiu. Svarbus bendradarbiavimas su socialiniais partneriais. Bibliotekoje vaikai susipažįsta su knygomis, apžiūri iliustracijas, „kuria“ knygeles, dalyvauja knygos, poezijos šventėse ir kt. Lietuvos jūrų muziejaus, Girininkijos, Nacionalinio parko, Prano Domšaičio galerijos, LDM Miniatiūrų muziejaus specialistai įtraukia ugdytinius į įvairias edukacines programas. Glaudus bendradarbiavimas su Nidos lopšeliu-darželiu „Ažuoliukas“, Klaipėdos miesto, Klaipėdos ikimokyklinėmis ugdymo įstaigomis turtina patirtį, garantuoja interesų bei poreikių plėtojimąsi ir naujų atsiradimą.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Humaniškumo. Gerbti vaiką, užtikrinti vaiko gerovę, pripažįstant jo vidinio pasaulio nepriklausomybę – savarankiškumą, teisę gyventi ir elgtis pagal prigimtį bei asmeninę patirtį. Ugdymą grįsti vaikui asmeniškai reikšmingais, prasmingais reiškiniais, įvykiais bei vyksmais, gyvenimo uždaviniais, siekiant suprasti vaiką, atsižvelgti į jo poreikius, interesus, atsižvelgti į tėvų lūkesčius.

Tautiškumo bei dvasingumo. Puoselėti ir padėti vaikui perimti tautos tradicijas, kultūros vertybes, Klaipėdos krašto tradicijas, papročius. Gilumines tautines vertybes įvesti ir įjungti į vaiko kasdienį gyvenimą. Puoselėjant tradicines kultūros vertybes sudaryti sąlygas ugdytis būsimam kultūros saugotojui ir kūrėjui, auginamas doras, orus, kūrybingas žmogus. Padėti vaikui visa, kas jį supa, įprasminti per vertybes, visų pirma dorovines, dvasines žmogaus nuostatas į save ir aplinką.

Individualizavimo ir diferencijavimo. Padėti vaikui jaustis visaverte asmenybe, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius poreikius, jo gebėjimus, turimą patirtį, pomėgius, skirtingus pažinimo būdus, brandos ypatybes, interesus, galimybes juos išreikšti bei atskleisti.

Bendruomeniškumo. Ugdyti darnius tarpusavio santykius, priklausymo grupei, darželiui ir įsipareigojimo jausmą. Skiepyti žinojimą, kad bendruomenės nariai yra svarbūs vieni kitiems ir grupei. Skatinti kiekvieno darželio ir grupės bendruomenės nario asmeninį įsitraukimą į bendros gerovės kūrimą. Įsipareigojant grupei ir įsitraukiant į jos veiklą ugdyti vaikų ir suaugusiųjų priklausymo bendruomenei jausmą, emocinį ryšį, formuoti tvirtus, pasitikėjimu grįstus santykius tarp jos narių – vaikų ir suaugusių (tokie santykiai – pagrindas sėkmingai vaiko raidai ir mokymuisi). Skatinti bendruomeniškumą, tampant traukos vieta visai šeimai, ir taip atliekant svarbų vaidmenį sėkmingos vaiko socializacijos ir ugdymo procese.

Demokratiškumo. Siekti lygiavertės vaiko ir suaugusiojo partnerystės (aktyvus vaikas ir ugdytojas), orientuotis į vaiką kaip asmenybę. Šeimos ir darželio sąveiką grįsti tėvų ir pedagogų iniciatyvų derinimu, partnerystės plėtojimu. Sudaryti galimybes rinktis ir rengti ugdymo (si) programas pagal vietos savitumą bei kintančius šeimų poreikius, suteikti teisę rinktis ugdymo (si) metodus ir technologijas, taip pat – pasirinkimo, sprendimo, veiklos laisvę ugdomajame procese, kartu nustatant veiklos ribas, nenukrypstant nuo socialinių normų, pajaučiant atsakomybę.

Sveikatingumo. Ugdymo turinį orientuoti į vaiko fizinio, psichinio ir socialinio ugdymo darną. Sudaryti fiziškai, psichologiškai ir socialiai saugią aplinką, ugdyti nuostatą laikytis asmens higienos, sveikos mitybos, aktyvios veiklos.

Integralumo. Atsižvelgiant į vaiko visuminį pasaulio suvokimą ir jo mąstymo bei veiklos konkretumą ir sinkretiškumą, plėtoti vientiso vaizdą apie supantį pasaulį, garantuojant vaiko asmenybės skleidimąsi bei vaiko ugdymo šeimoje ir lopšelyje-darželyje – darną.

Lygių galimybių. Sudaryti lygias galimybes visiems vaikams nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų harmoningai vystytis ir visapusiškai ugdytis.

Prieinamumo ir tęstinumo. Ugdymo turinį orientuoti, atsižvelgiant į ikimokyklinio amžiaus vaiko psichofizines galimybes, jo pažinimo ir raiškos būdus, bendravimo ir elgesio modelius bei emocijų pasaulį. Ugdymo turinys turi būti pritaikytas skirtingoje socialinėje ir kultūrinėje aplinkoje (šeimoje ar institucijoje) augusiam ir ugdytam vaikui. Ugdymo turiniu siekti, kad vaikas darniai pereitų nuo ugdymo (si) šeimoje ar ikimokyklinėje grupėje prie ugdymo (si) priešmokyklinėje grupėje, o vėliau – mokykloje.

Atsinaujinimo. Ieškoti šiuolaikinių, naujų, pažangių ugdymo metodų ir būdų, taikyti juos ugdymo procese; skatinti IKT diegimo naujoves, sudarant palankias sąlygas vaiko kūrybinei raiškai ir iniciatyvai, teigiamoms emocijoms.

III. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Ugdymo tikslas – siekti sudaryti pagrindus visam tolesniam ugdymui (si), formuojant asmenybės dorines normas ir vertybes.

Uždaviniai:

1. Užtikrinti socialinės, sveikatos, pažinimo, komunikacinės, meninės kompetencijų ugdymą .

2. Supažindinti su reikšmingais geografiniais, istoriniais, kultūriniais, socialiniais gimtinės Neringos ypatumais.
3. Sudaryti sąlygas vaiko ekologinio supratingumo, gamtosaugos patirties plėtojimui.

Programa sudaryta, atsižvelgiant į regioninį savitumą, aplinkos ypatumus, įstaigos galimybes. Tai padės įgyvendinti numatytą tikslą ir uždavinius. Esamos sąlygos (miškas, ekologinis takas, muziejai, kultūros paminklai, grupės erdvė, kiemas ir kt.) sudaro galimybes vaiko kompetencijų ugdymui, vaiko asmenybės dorinių normų ir vertybių plėtojimui.

IV. UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

Ugdymo turinys – integralus, visapusiškas, skatinantis vaiko raidą visose ugdymosi srityse ir įvairiais patirties įgijimo būdais plėtojantis vaiko kompetencijas, ugdantis vertybines nuostatas bei esminius gebėjimus.

Ugdomos kompetencijos

Socialinė kompetencija – gyventi ir būti greta, kartu.

Kas aš esu? Koks aš esu? Noriu bendrauti ir bendradarbiauti, galiu prisitaikyti kitoje aplinkoje.

Sveikatos kompetencija – sveikai gyventi, saugiai judėti ir veikti.

Teigiamo požiūrio į sveiką gyvenimą formavimas. Pagrindinių judesių lavinimas. Judrieji žaidimai. Fizinis aktyvumas gamtoje. Grūdinimasis.

Pažinimo kompetencija – tyrinėti ir atrasti pasaulį.

Pažįstu save, artimus žmones, mane supantį pasaulį. Gamtos tvarka ir grožis. Mano augintinis. Ir aš moku dirbti. Mane supa gamtos ir žmogaus sukurti daiktai. Tyrinėju grupes, namų, gyvenamosios vietovės aplinką. Pažįstu daiktus ir reiškinius.

Komunikavimo kompetencija – klausytis, kalbėti, bandyti skaityti, rašyti išreiškiant save ir bendraujant su kitais.

Bendraudamas pažįstu pasaulį ir išreiškiu save. Kalbu ir klausausi, skaitau, rašau. Tyrinėju kalbą. Domiuosi knyga, TV laidomis, kinu, teatru.

Meninė kompetencija – įsivaizduoti, pajusti, kurti, grožėtis. Dailės raiška plokštumoje ir erdvėje. Dailės raiška spalvinėmis, grafinėmis, erdvinėmis priemonėmis. Dailėtyra. Dainavimas. Muzikavimas. Muzikos klausymas, apibūdinimas, vertinimas. Vaidyba. Vaidinimo kūryba. Metodai : Ryto ratas. Bendra vaikų veikla. Veikla grupelėmis. Individuali veikla. Stebėjimai. Žaidimai. Ekskursijos, išvykos, susitikimai su įžymiais žmonėmis. Priemonės: ugdomoji aplinka, erdvės, grupių patalpos, biblioteka, kiemas, ir jo inventorių, miškas, marios, jūra, Raganų kalnas ir kt. Žaidimų kampeliai grupėse. Dailės raiškos priemonės. Muzikavimo priemonės. Sportinis inventorių, kompiuteris.

Ugdymo turinys pagal kompetencijas:

1. SOCIALINĖ KOMPETENCIJA

Uždaviniai	1 – 4 m. vaiko veiksmas	4-5/6 m. vaiko veiksmas
1. Prisitaikyti kitoje aplinkoje, ugdyti pasitikėjimą savimi, savo galimybėmis.	Jaučia pasitikėjimą suaugusiais, draugais. Gerai jaučiasi kolektyve, tiki, kad kiti jį vertina palankiai, pripažįsta, priima. Geba prisitaikyti prie dienos ritmo, veiklų kaitos grupėje.	Pasitiki savimi. Vaikas pratinasi pastebėti ir priimti kitų vaikų dėmesį, palankumo ženklus, pats rodo palankų dėmesį kitiems. Jaučia atidaus, mandagaus bendravimo privalumus. Geba orientuotis, prisitaikyti ir lanksčiai elgtis įvairioje socialinėje aplinkoje ar situacijoje.
2. Plėsti suvokimą apie save, savo	Pasako savo vardą. Išvardina šeimos narius. Pasako draugo vardą, kreipiasi į jį	Pasako savo vardą, pavardę, kur gyvena. Žino šeimos narių vardus, pavardes kur dirba tėveliai, ką veikia kiti šeimos nariai.

galimybes, jausmus, šeimą, draugus.	pagalbos. Dalijasi žaislais, pratinasi juos sutvarkyti. Stengiasi būti savarankiškas: nusiprausia, nusišluosto, teisingai laiko šaukštą. Žino savo vietą prie stalo, spintelę, lovytę, asmeninius daiktus, padeda juos į vietą. Suvokia suaugusiųjų ir vaikų mimiką, gestus, emocinį intonacijų atspalvį, jausmų žodyną, nujaučia kito emocinę būseną. Šiltoje, draugiškoje aplinkoje žaisdamas užmiršta savo baimes, nedrąsumą, stengiasi suvaldyti savo norus.	Laikosi asmens higienos reikalavimų: savarankiškai rengiasi, apsiauna avalynę, atsiseiga ir užsiseiga sagas. Žino savo ir draugų daiktus, jų paskirtį. Žino, kad kiekvienas žmogus kažką išgyvena, turi jausmus, vaikas geba juos atpažinti ir įvardinti, supranta savo ir draugų nuotaikas, valdo emocijas.
3. Skatinti norą bendrauti ir bendradarbiauti.	Klausosi suaugusiojo nurodymų, paliepiamų. Sukaupia dėmesį, seka suaugusiojo pavyzdžiu. Rodo suaugusiems savo darbelius, pasiekimus, džiaugiasi jais. Prašo suaugusiojo ir draugo pagalbos, paaiškinimo, stebi, kaip tai padaro kitas ar auklėtoja.	Geba žaisti vienas ar šalia draugo, stengiasi susikaupti, netrukdyti kitiems, dalijasi patirtimi, žaislais ir priemonėmis. Drauge su kitais kuria taisykles, bendrus darbus, tariasi, siūlo, išklauso, palaiko sumanymus, siekia numatyto tikslo, derina veiksmus. Geba prisitaikyti prie kitų ir gerbia kitą. Panaudoja vieną kitą kasdieninių sunkumų įveikimo, konfliktų ir problemų sprendimo būdą. Dalyvauja bendrose išvykose, koncertuose, renginiuose.
4. Ugdyti gebėjimą atpažinti savo kūną ir dvasios galias.	Tyrinėja savo kūną, žino, kas aš: berniukas, mergaitė. Rodo pagrindines kūno dalis: galva, rankos, kojos. Suvokia, kaip juda kūnas. Domisi savimi, džiaugiasi judesiais.	Tobulina savo kūno judesius, atranda vis daugiau galimybių išreikšti save, jog gali judėti, jausti, mąstyti, fantazuoti. Žino savo kūno dalis, jų paskirtį, jas įvardija. Skiria puses dešinė-kairė. Žino, kuo skiriasi vyras ir moteris, berniukas ir mergaitė. Suvokia, kaip gimsta vaikai.

2. SVEIKATOS SAUGOJIMO KOMPETENCIJA

Uždaviniai	1-4 m. vaiko veiksenos	4-5/6 m. vaiko veiksenos
1. Ugdyti teigiamą požiūrį į sveiką gyvenseną, suteikiant elementariausių žinių apie kūno priežiūrą ir higieną.	Su auklėtojos pagalba padeda suvokti asmens higienos ir švaros reikšmę. Plaunasi rankas prieš valgį, jas nusišluosto. Prieš miegą nusiprausia veiduką. Po valgio skalauja burnytę. Naudojasi savo asmeninės higienos priemonėmis:	Auklėtojos padedamas gilina žinias apie asmens higieną, suvokia jos svarbą. Žino ir naudojasi savo asmeninėmis higienos priemonėmis: (dantų šepetėliu, šukomis ir kt.), nesikeičia jomis su draugais. Rankas plauna prieš valgį, pasinaudojęs tualetu. Valosi dantis savo dantų šepetėliu po kiekvieno valgymo ir namuose vakare, prieš miegą. Geba savarankiškai nusiprausti veidą.

<p>Siekti, kad tinkama gyvensena taptų socialine norma.</p>	<p>rankšluosčiu, nosine ir kt. Nusivelka atsegtus drabužius, nusiauna atrištus batus. Skiria drabužius, juos pavadina. Randa savo vietą už stalo, ramiai sėdi. Tyliai elgiasi miegamajame, randa savo lovytę. Auklėtojos skatinamas valgant pratinasi naudotis šaukštu .</p>	<p>Savarankiškai naudojami tualetu, tualetiniu popieriumi. Geba tvarkingai susidėti savo daiktus ir drabužius spintelėje. Savarankiškai, esant reikalui, naudojami nosinaite. Pastebi, kada būna netvarkingas. Žino kelis grūdinimosi būdus: vaikščiojimas basomis, braidymas vandenyje, oro, saulės vonios. Susipažįsta su sveikos mitybos pagrindais.</p>
<p>2. Tenkinti vaiko poreikį judėti, lavinti jo fizines galias, turtinant judėjimo patirtį saugioje ir sveikoje aplinkoje.</p>	<p>Auklėtojos skatinamas juda žaidimų metu ir per įvairią veiklą grupėje, lauke. Kartu su auklėtoja daro nesudėtingus fizinius pratimus, mėgdžioja judesius. Žaidžia judrius, muzikinius žaidimus grupelėse, kartu su visais vaikais. Žaisdamas laikosi gražaus elgesio taisyklių, dalinasi žaislais. Su auklėtojos pagalba geba dalyvauti ramioje ir judrioje veikloje. Geba veikti vienas, grupelėje, su visais draugais. Padedamas auklėtojos naudojami žaislais, įrengimais, skirtais judriai veiklai, juos saugo ir naudoja pagal paskirtį.</p>	<p>Vaikas pakankamai juda visos dienos metu, derindamas judėjimą su poilsiu. Kiekvieną rytą daro 1-d mankštą, kurios metu tobulina įvairių judesių atlikimą, mokosi atlikti naujus pratimus. Geba žaisti judrius, sportinius žaidimus. Juda savarankiškai kurdamas savo žaidimą ar veiklą. Saugiai ir pagal paskirtį naudojami žaislais, sportiniais įrengimais. Klausosi auklėtojos komandų, žaidimo taisyklių, pratinasi jų laikytis. Pagal auklėtojos komandas atlieka įvairius judesius, pratimus, įvairias judėjimo užduotis. Dalyvauja išvykose gamtoje, ją stebi ir tyrinėja, plečia savo akiratį.</p>
<p>3. Saugoti, stiprinti ir puoselėti vaiko fizinę ir psichinę sveikatą, ugdant bendravimo, savikontrolės įgūdžius, pratinant jausti šalia esančių nuotaiką, jausmus, išgyvenimus.</p>	<p>Vaikas, bendraudamas su auklėtoja, jaučiasi stabiliai ir saugiai. Stebėdamas auklėtoją, draugus, reaguoja į pastabas dėl netinkamo elgesio. Auklėtojos skatinamas pradeda laikytis elgesio taisyklių. Bendraudamas su kitais grupės vaikais, įsisavina kai kurias bendro elgesio taisykles; giria ar bara, užjaučia ir paguodžia vienas kitą, dalinasi žaisliukais.</p>	<p>Grupėje vaikas jaučiasi saugiai, tenkina savo individualius poreikius ir galimybes. Vaikas, aktyviai bendraudamas ir bendradarbiaudamas, jaučia priklausomybę grupei. Perpranta taisykles, draudimus, jų laikosi. Turi minimalių žinių apie žalingus įpročius, jų poveikį organizmui ir kaip jo išvengti. Įgyja elementarių savikontrolės įgūdžių. Išreiškia ir įvardija savo jausmus ir nuotaikas: džiaugsmą, liūdesį, pyktį. Atpažįsta kitų žmonių nuotaikas, išgyvenimus iš jų veido išraiškos, kūno judesių, balso tembro. Geba išklausti ir suprasti draugo išgyvenimus. Atlieka įvairius bendravimo dalyvių vaidmenis. Toleruoja elgesį, kuris skatina pozityvius draugų jausmus ir veiksmus. Auklėtojos padedamas geba atsispirti socialiniam spaudimui, pažinti ir įveikti psichologines problemas. Žino, kad spręsti konfliktus reikia be smurto.</p>

3. PAŽINIMO KOMPETENCIJA

Uždaviniai	1-4 m. vaiko veiksenos	4-5/6 m. vaiko veiksenos
1. Skatinti domėtis savimi, artimiausiais žmonėmis, supančia erdve, aplinka, atrandant pažinimo džiaugsmą, išbandant įvairius pažinimo būdus.	Pradeda pažinti save, savo kūno dalis, geba jas parodyti. Gebą parodyti susidomėjimą patinkančiu žaislu. Žaidžia su lėlėmis ir kitais siužetinėmis žaislais lyg su gyvais: glosto, glaudžia, maitina, migdo, šukuoja. Mėgdžioja suaugusiojo veiksmus. Varto knygeles su šeimos gyvenimo artimiausiais aplinkos vaizdais.	Domisi žmonių gyvenimu, patirtus įspūdžius atkuria ir atkartoja žaisdamas. Stebi, klausinėja apie gimtinės gyvenimą. Klausinėja, stebi, tyrinėja, augalus, gyvūnus, orus, vandens telkinius, vietas, dangaus šviesulius ir kt. Stebi artimiausią aplinką, skaičiuoja, lygina, grupuoja įvairius daiktus, žaislus. Klausosi skaitomų tekstų, varto knygas, atpažįsta matytus vaizdus, daiktus, reiškinius. Gebą žaisti stalo žaidimus, padedančius lyginti, klasifikuoti, apibendrinti informaciją apie gamtą ir aplinką.
2. Pratinti grožėtis aplinka, jausti žmogaus ir gamtos bendrumą, rūpintis augintiniais.	Stebi gamtą, gyvūnus, augalus, kai kuriuos negyvosios gamtos reiškinius, orus, metų laikus, žemę, dangaus kūnus. Auklėtojos padedamas tyrinėja supančią grupės, lauko aplinką, įsižiūri, įsiklauso, ragauja, liečia augalus ir gyvūnus. Bando pavadinti augalus, gyvūnus atitinkamais vardais. Varto knygeles apie gamtą. Lesina paukštėlius.	Po išvykos į mišką, prie vandens, dangaus kūnų stebėjimo geba įspūdžius pavaizduoti piešiniu, kūno judesiu, išreikšti žodžiu, išradingai naudoja gamtinę medžiagą kurdamas darbelius. Žino, kad reikia taupyti vandenį, elektrą, popierių ir kitas gamtos dovanas. Žino, kad negalima teršti gamtos, padeda sutvarkyti buvimo gamtoje vietas.
3. Gebėti atskirti, kas natūralu, domėtis darbo procesais, technika.	Skiria darbo įrankius: šluotą, semtuvėlį, kastuvą, laistytuvą. Auklėtojos vadovaujamas geba dirbti kartu su draugais grupėje, lauke. Auklėtojos prižiūrimas saugiai, atsargiai žaidžia su mechaniniais žaislais.	Skiria ir parodo gerai žinomus gamtos ir žmonių sukurtus daiktus. Spontaniškai arba kieno nors padedamas įsitraukia į kasdieninius darbus. Domisi kompiuteriu, transporto priemonėmis, kitomis techninėmis priemonėmis. Patirtus įspūdžius išreiškia modeliuodamas, konstruodamas.
4. Gebėti tyrinėti ir pažinti grupės, namų, gyvenamosios vietovės aplinką, įvardinti jos kai kuriuos daiktus ir reiškinius.	Geba pasakyti draugų vardus. Pavadina vietovę, kurioje yra, pvz., miestas, jūra, laivai, miškas ir kt. Pasako žurnaluose, paveikslėliuose nupieštų ar gamtoje pamatytų gyvūnų skleidžiamus garsus. Gebą įvardinti tamsą ir šviesą, kitus aplinkos reiškinius, pvz., lietu, vėją, sniegą ir kt.	Nusako gamtoje matyto augalo, gyvūno, daikto išorines savybes. Žino, ko reikia augalams ir gyvūnams, kad jie augtų ir gyventų. Gebą teisingai išdėlioti paveikslėliuose vaizduojamą žmogaus gyvenimo ciklą. Skiria ir mėgdžioja garsažodžius. Lytėdamas skiria gerai pažįstamus daiktus. Skiria realybę nuo prasimanymų, fantazijų.

4. KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA

Uždaviniai	1-4 m. vaiko veiksenos	4-5/6 m. vaiko veiksenos
<p>1. Skatinti vaikų bendravimą, savęs išreiškimą bei pažinti pasaulį.</p>	<p>Vaikas žaidžia kartu su auklėtoja, rodo žaislus, ridena kamuolį, stato bokštą.</p> <p>Vaikas bando pavadinti, apibūdinti, paaiškinti ir savo norus išsakyti žodžiais.</p> <p>Domisi kitais vaikais ir pats ieško draugo žaidimams.</p> <p>Būna greta kitų vaikų (trumpai žaidžia kartu, klauso pasakos, sėdi greta).</p> <p>Bando kalbėtis su kitu vaiku: pavadinti žaislus, veiksmus, komentuoti juos.</p> <p>Stebi kitų vaikų žaidimus.</p> <p>Žaidžia žaidimus, kuriuose ką nors daro paeiliui su kitais vaikais.</p> <p>Atkreipia dėmesį į draugiškus veiksmus, pagalbą ar vienas kito guodimą.</p> <p>Pratinasi kitus vaikus vadinti vardais.</p>	<p>Bendrauja su naujai atėjusiais vaikais, jų tėveliais, darbuotojais, palaiko kontaktą ir pakviečia į žaidimą nepažįstamus vaikus.</p> <p>Palaiko kito vaiko iniciatyvą, pasirengimą veikti kartu.</p> <p>Siekia tarpusavio supratimo, interesų, nuomonių bendrumo, išgyvenimo panašumo.</p> <p>Supranta ir gerbia kito nuomonę.</p> <p>Pratinasi išklaudyti šalia esančius suaugusius ir vaikus.</p> <p>Žaisdamas įvairius „tylos“ žaidimus, ugdo kantrybę, valią.</p> <p>Svarsto, ką daryti, kokias pasirinkti priemones.</p> <p>Stebi, kaip šnekėjimas šalia kito vaiko tampa kalbėjimu su kitu.</p> <p>Geba papasakoti apie žmones, gamtos reiškinius, augalus, gyvūnus, šios dienos išgyvenimus.</p> <p>Kalba apie tai, ką mato, liečia, uodžia, veikia, apie išgyvenimus, savijautą namuose ir grupėje.</p> <p>Kalba apie tai, ką jis norėtų patirti, išgirsti, pamatyti, veikti.</p> <p>Diskutuoja apie laikraščius, žurnalus, knygas, jų iliustracijas, reklamas.</p> <p>Pasakoja pagal paveikslus, atpasakoja matytus filmus, įvykius.</p> <p>Domisi grožinės literatūros kūrinių, pasakomis, dainomis, priežodžiais, mįslėmis.</p> <p>Seka girdėtas ir savo sukurtas pasakas, palydi gestais, mimika, išreiškia vaizdu, judesiu.</p>
<p>2. Siekti, kad vaikai domėtusi skaitymu, rašymu.</p>	<p>Mėgdžioja žodžius.</p> <p>Dalyvauja pokalbyje kalbinamas.</p> <p>Atsako į uždarus (kas ten?) ir atvirus (ką ten matai?) klausimus.</p> <p>Kalba apie tai, ką jis mato ir girdi.</p> <p>Pakartoja savo ir draugų vardus.</p> <p>Bando pasakoti, kalbėtis, klausyti.</p> <p>Padedamas auklėtojos bando perprasti naujų žodžių reikšmę.</p> <p>Varto knygeles, jas „skaito“, pasakoja, ką jis paveiksluose ir iliustracijose mato.</p> <p>„Keverzoja“, džiaugiasi tuo, ką „parašė“.</p> <p>Atpažįsta savo vardą, užrašytą ant lapo, spintelės.</p>	<p>Domisi knyga: ją varto, atpažįsta iliustracijas, klausinėja.</p> <p>Į klausimus atsako skirtingais atsakymais.</p> <p>Pakartoja žodžius, įsimena vardus.</p> <p>Pasakoja pagal paveikslus, komentuoja iliustracijas.</p> <p>Domisi spausdintais simboliais, žodžiais.</p> <p>Savo išgyvenimus, patirtį, mintis reiškia piešiniais, ženklais, raidėmis, judesiais.</p> <p>Domisi raidžių, žodžių kopijavimu.</p> <p>Pratinasi parašytą raštą komentuoti.</p> <p>Geba perskaityti savo vardą ir kitus jam reikšmingus žodžius.</p> <p>Bando parašyti spausdintinėmis didžiosiomis raidėmis savo vardą ir jam reikšmingus žodžius.</p> <p>Bando išleisti „asmenines knygas“, „grupės knygą“, knygas apie augalus, gyvūnus.</p> <p>Suvokia skaitymo ir rašymo kryptį.</p> <p>Klausosi kitų skaitomų knygų.</p>

<p>3. Sudaryti sąlygas, kad vaikas jaustų gimtosios kalbos modelį: praktiškai taikyti jo dėsnius ir normas.</p>	<p>Girdi aplinkinių taisyklingą kalbą. Žaidžia „liežuvio ir lūpų“ žaidimus. Kelia klausimus: kodėl?, ką?, kaip? Žaidžia žodžių žaidimus. Suvokia žodžių prasmę, rodant daiktus, paveikslus. Kartoja kitų vaikų žodžius, sakinius. Su auklėtojos pagalba išplečia sakinį, kad mintis būtų aiški. Jaučia balso stiprumą, kalbėjimo tempą, intonaciją.</p>	<p>Kalba sudėtingesne kalba, ilgesniais sakiniais, vartoja įvairesnius žodžius. Vieną mintį išreiškia vienu sakiniu. Vartoja įvairias žodžių formas. Bando taisyklingai ir aiškiai tarti visus kalbos garsus. Žaidžia sakinių, žodžių žaidimus, įvairiai intonuodamas, keisdamas skambėjimą. Įsiklauso ir girdi atskirus žodžio garsus. Pradedą suvokti, įsiminti skirtumus tarp garsų. Jaučia žodžių sąsajas sakinyje, jų darybos ir keitimo dėsnius.</p>
<p>4. Skatinti domėtis knyga ir turėti estetinės nuostatos pradmenis.</p>	<p>Klausosi raiškių ir emociingų pasakojimų, sekamų, skaitomų, dainuojamų, vaidinamų kūrinų, siekia aktyviai dalyvauti tame procese. Mėgdžiodamas skirtingai intonuota teiginius ir klausimus. Kalba ritmiškai žygiuojant, judinant rankas. Varto knygeles, džiaugiasi jomis, neplėšo. Jaučia skaitomų kūrinėlių nuotaiką.</p>	<p>Nusiteikia ir klausosi įvairaus žanro ir nuotaikos kūrinėlių skaitymo, įsivaizduoja, jaučia ,apie ką kitas skaito. Jaučia nuotaiką, vaizdingumą, ritmą. Suvokia knygos pradžią, pabaigą. Vertina kūrinų veikėjų poelgius. Pratinasi nusakyti veiksmo vietą, eigą. Vaidina, improvizuoja, užbaigia sekti pasaką. Geba skirti realybę nuo vaizduotės. Apžiūrinėja realistinius ir „sužmogintų“ gyvūnų paveikslus, gali pasakyti, kurie jų iš pasakos. Žiūri į „absurdo“ paveikslus, gali pasakyti, jog taip nebūna. Žaidžia naudojant įsivaizduojamas situacijas. Piešia, konstruoja tiek realius, tiek ir įsivaizduojamus dalykus. Deklamuoja eilėraščius, poemų ištraukas. Pasakoja savo nutikimus, matytas TV laidas. Geba argumentuoti savo pasirinkimą.</p>

5. MENINĖ KOMPETENCIJA

Uždaviniai	1-4 m. vaiko veikseną	4-5/6 m. vaiko veikseną
<p>1. Perteikti vaizdą, nuotaiką Spalvinėmis, grafinėmis, erdvinėmis priemonėmis.</p>	<p>DAILĖ Auklėtoja skatina vaiką taisyklingai paimti pieštuką. Vaikas supažindinamas su spalvomis, lyginant jas su aplinkos daiktais: geltona, raudona-tai saulės spalva, žolės spalva-žalia, mėlyna-dangaus spalva. Vaikas piešia linijas, taškelius, ratelius,</p>	<p>Nusako visas žinomas spalvas bei kai kuriuos atspalvius. Kartais sakydamas sulygina spalvas su gamtos vaizdais (žolės ,dangaus spalva ir kt.). Palygina ir randa raiškos būdus: įvairias linijas, dėmes, formas bei jų derinius. Flomasteriais popieriaus lape išryškina pagrindinius kontūrus (lūpas, akis ir kt.). Bando piešti ant medžiagos, akmenukų, medžio žievės ir kt. Panaudoja, išbando, tyrinėja, eksperimentuoja visomis spalvinimo priemonėmis (guašu, akvarele,</p>

	<p>įvairias dėmes. Bando skirti pagrindines spalvas: raudoną, geltoną, mėlyną, baltą, juodą. Norai piešia taškelius, brūkšnelius, linijas pieštukais, flomasteriais, kreidelėmis. Bando piešti guašu, akvarele. Eksperimentuoja pirštukais, delniukais, pėdelėmis štampuodamas popieriaus lape. Piešia kreidelėmis lauke – ant plytelių.</p>	<p>vaškinėmis kreidelėmis, kreida, pieštukais, flomasteriais ir kt.). Vaikas bendrauja ir bendradarbiauja kurdamas kolektyvinius darbus, džiaugiasi gautais rezultatais.</p>
<p>2. Matyti ir atrasti daiktų formą erdvėje ir plokštumoje.</p>	<p>Vaikas noriai lipdo plastilinu, žaidžia drėgnu smėliu, sniegu ir kt. Su auklėtojos pagalba stengiasi volioti plastiliną ar tešlą įvairiais rutuliukais, pagaliukais, gyvatėle, įvairiai juos jungti. Vaikas su suaugusiojo pagalba plastilino ar tešlos kūrinėlį dekoruoja raižydamas pagaliuku, puošdamas įvairia medžiaga (akmenukais, kruopomis, smėliu). Vaikas gamina kolektyvinius plastilino darbelius, jais džiaugiasi, rodo draugams, tėveliams. Norai žaidžia šlapiu smėliu: ant jo piešia, stato statinius, formelėmis kepa „bandeles“. Vaikas ant sniego piešia įvairius piešinius. Bando purkšti dažais iš sniego nulipdytas formas (namelį, Senį besmegenį ir kt.). Vaikas susipažįsta su popieriaus įvairove</p>	<p>Vaikas skiria šias medžiagas: sniegą, plastiliną, tešlą. Vaikas eksperimentuoja smėliu žaisdamas, statydamas pilis, kepdamas „bandeles“, „tortus“ ir kt. Žaidžia vienas, vėliau sudaro kolektyvinius statinius, išreiškia savo džiaugsmą. Piešia smėlyje įvairius piešinius, bando raides, skaičius parašyti pirštuku, pagaliuku. Vaikas noriai piešia ant sniego: rankelėmis, pėdelėmis, lazdelėmis, šakelėmis, purškia dažais. Spalvina nulipdytus įvairius statinius (pilis ir kt.). Vaikas noriai lipdo tešlos dirbinius, naudoja įvairius jungimo būdus, dekoravimo priemones. Gamina kolektyvinius plastilino ir tešlos darbelius, jais džiaugiasi, demonstruoja tėveliams. Eksperimentuoja įvairiomis aplikacijos formomis: plėšo, karmo, panaudojant kitas medžiagas (siūlus, audinius, gamtinę medžiagą). Kuria popieriaus lape įvairius vaizdinius iš atskirų formų, detalių. Bando kirpti tiesiai (juostelė) ir lenkta linija (skrituliukas). Vaikas aplikavimą derina su piešimu, tapymu, štam pavimu. Demonstruoja individualius ir grupinius darbelius.</p>

	(laikraštis, servetėlės, tapetai, įv. spalvotas popierius) ir jo savybėmis jį plėšydamas. Su auklėtojos pagalba pradeda naudotis žirkklėmis. Vaikas bando iškirptus ar suplėšytus popieriaus gabalėlius priklijuoti popieriaus lape. Suranda, džiaugiasi savo aplikacija parodėlėje.	
3. Stebėti ir vertinti draugų ir dailininkų kūrybą.	Vaikas grožisi savo bei draugų darbeliais. Susipažįsta su meno kūriniais (vartant dalininkų iliustruotas knygeles, fotoalbumus).	Grožisi savo, draugų darbeliais. Susipažįsta su meno kūriniais (vartant dailininkų iliustruotas knygeles, albumus ir kt.). Apibūdina draugo, dailės kūrinio nuotaiką. Atpažįsta panaudotas medžiagas, technikas. Gėrįsi gražiais daiktais, kūriniais.
	MUZIKA	
1. Skatinti teigiamas vaiko emocijas, ugdant jo muzikinę klausą ir ritmo pajautimą.	Geba skirti namų apyvokos skleidžiamus garsus (laikrodžio tiksėjimą, telefono skambutį, vandens lašėjimą ir kt.). Skiria gamtos garsus (paukščių čiulbėjimą, medžių šlamėjimą, lietaus lašų teškenimą, marių čiurlenimą). Skiria paprastų vaikiškų instrumentų skambėjimą (būgnelio, barškučio, metalofono, pagaliukų). Geba išgauti garsus pagaliukais, akmenukais, kaladėlėmis, barškučiais.	Skiria aukštus – žemus, trumpus-ilgus, skardžius-duslius garsus. Nusako skambančio kūrinio nuotaiką, tempą ir laisvai, išraiškingai improvizuoja pagal ją. Skiria ketvirtinių ir aštuntinių natų ritmą (ta-ta, ti-ti) ir geba jį atkartoti. Atpažįsta ir įvardina girdėtą kūrinį, dainelę.
2. Dainuoti, skanduoti, intonuoti taisyklingai, išraiškingai.	Jaučia malonumą dainuojant, skanduoiant, mėgdžiojant garsus. Geba padainuoti keletą trumpų lietuvių liaudies dainų. Geba išgirsti savo balso intonaciją (švelnus-skardus, tylus-skambus) dainuojant.	Noriai dainuoja lietuvių liaudies ir kompozitorių sukurtas dainėles solo ir grupėmis. Geba dainuoti pritariant instrumentu. Bando dainuodamas pritari ti trepsėjimu, plojimu, kitomis ritminėmis priemonėmis. Išmėgina savo balso galimybes improvizuojant. Skiria kai kurių dainų stilių: lopšinė, karinė-istorinė daina, maršas.
	ŠOKIS	
3. Šokti laisvai ir	Geba ritmingai atlikti	Geba šokti žaidimus-ratelius, tradicinius lietuvių

išraiškiai pavieniui, poroje ir grupėje.	elementarius judesius (šuoliukus, pritūpimus, sukinius) pagal muziką. Vaidindamas improvizuoja trumpas scenas judesiais, mimika, pavieniui ir su partneriu. Pamėgdžioja pasakų personažus. Stebi įvairius teatro vaidinimus l-d.	liaudies šokius. Atlieka elementarius šokių žingsnelius. Geba judėti darniai, sutartinai poroje. Improvizuoja pagal įvairią muziką, kuria savo šokius.
	TEATRAS	
4. Skatinti improvizuoti trumpas scenas įtaigiai ir išraiškiai.	Vaidindamas improvizuoja trumpas scenas judesiais ir mimika, pavieniui ir su partneriu. Pamėgdžioja pasakų personažus. Stebi įvairius teatro vaidinimus l-d.	Žaidžia teatrą žaislais, teatro lėlėmis. Geba išlaikyti ir atlikti paskirtą vaidmenį. Parodo parengtas vaidybines scenas draugams, tėveliams švenčių ir koncertų metu. Pasakoja ir dalinasi įspūdžiais apie stebėtus artistų ir pačių atliekamus vaidmenis.

VI. VAIKO UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Vaiko pasiekimai – tai gyvenimo ir ugdymo(si) realybėje įgytos kompetencijos (vaiko vertybinės nuostatos, gebėjimai, supratimas, patirtis).

Vaiko pasiekimų vertinimo tikslai:

Pažinti vaiką, jo individualybę.

Išsiaiškinti vaiko ugdymo (si) ypatumus ir mokymosi stilių.

Nustatyti pasiekimų lygį ir daromą pažangą.

Numatyti vaiko ugdymo (si) perspektyvas, kryptingai siekti programoje iškeltų tikslų.

Pritaikyti ugdymo (si) procesą vaikų grupės ir kiekvieno vaiko poreikiams bei galimybėms.

Vaiko pasiekimų vertinimo metodai:

Vaiko stebėjimas natūralioje veikloje (faktų rinkimas, atskirų situacijų aprašymas).

Pokalbis su vaiko tėvais (globėjais).

Vaiko veiklos bei kūrybos darbėlių analizė.

Vertinimo dažnumas :

Vertinimas atliekamas vaikui pradėjus lankyti įstaigą – pildomas esamo kompetencijos lygio aprašas ir numatomi ugdymo tikslai.

Vaikas vertinamas du kartus metuose (sausio ir gegužės mėn.), siekiant nustatyti jo ugdymo(si) pažangą ir pasiekimus. Toks vertinimas padės išlaikyti ugdymo(si) tęstinumą, planuoti individualų darbą su vaiku, numatyti paramos formas ir būdus.

Vaiko pasiekimų vertinimo fiksavimas ir pateikimo formos:

Vertinimo medžiaga dokumentuojama vaiko pasiekimų aplankale. Aplankale kaupiami vaiko dailės ir kiti darbeliai, sukurtos knygelės, vaiko klausimai, pasakojimai, samprotavimai, žodinė kūryba, išsakytos idėjos (fiksuoja ir užrašo auklėtoja), vaiko rašytinės kalbos pavyzdžiai, nuotraukos, įvairios vaiko veiklos stebėjimo užrašai, pasiekimų vertinimo lapas, kurį pildo auklėtoja.

Vertinimą atlieka auklėtojos, pedagogai, tėvai.

Vaikas taip pat gali būti aktyvus jo pasiekimų vertinimo dalyvis: jam suprantama forma apibūdinamas pasiekimų vertinimo tikslas, įsiklausoma į jo nuomonę dėl vertinimo būdų ir procedūrų, su vaiku aptariami jo pasiekimai, pabrėžiant sėkmę.

VERTINIMAS

Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai.

Tai vaiko sveikatai saugoti ir stiprinti būtini įpročiai ir elgesys. Vaiko asmeniniai mitybos ir valgyimo įpročiai, kūno švaros ir aplinkos tvarkos įpročiai, saugus elgesys namie, gatvėje, taisyklinga laikysena.

Fizinis aktyvumas.

Fizinis aktyvumas užtikrina stambiosios motorikos įgūdžių, tokių kaip ėjimas, bėgimas, šokinėjimas, strikinėjimas, pusiausvyros išlaikymas judant, laipiojimas aukštyn ir žemyn, važinėjimas triratuku, dviratuku, ugdymąsi. Fizinis aktyvumas skatina fizinių vaiko savybių, tokių kaip lankstumas, vikrumas, ištvėmė, greitumas, judesių koordinacija, pusiausvyra, ugdymąsi. Aktyvi vaikų veikla skatina smulkiosios motorikos įgūdžių, tokių kaip pirštų, delno, riešo, koordinuotų akių ir rankos judesių, gebėjimo naudoti piešimo, rašymo priemones, kirpti žirklelėmis, ugdymąsi.

Emocijų suvokimas ir raiška.

Įvairias emocijas – džiaugsmą, pyktį, liūdesį, pavydą, gėdą, kaltę, meilę – vaikai jaučia nuo Kūdikystės. Emocinėms būsenoms taip pat būdinga sąmoningai jas išgyventi – bandyti susivokti, ką ir dėl ko jauti, kokios emocijos ar jausmai užvaldė, gebėti tai išreikšti žodžiais, pasakyti kitam.

Savireguliacija ir savikontrolė.

Vaikystėje savikontrolėi aktualūs du procesai: asmeninė vidinė kontrolė ir išorinė kontrolė.

Savivoka ir savigarba.

Ikimokykliniame amžiuje kiekvienas vaikas turėtų save vertinti palankiai, o ne „objektyviai“. Šiame amžiuje realistinis savęs ir savo gebėjimų vertinimas vaikui dar nebūdingas.

Santykiai su suaugusiais.

Santykiai su bendraamžiais.

Sakytinė kalba.

Vaiko sakytinė kalba – tai vaiko klausymas ir kalbėjimas. Klausydamas ir kalbėdamas vaikas pratinasi išgirsti ir suprasti, ką sako kitas, mokosi kalbėti pats.

Rašytinė kalba.

Rašytinė kalba – tai vaiko rašymas ir skaitymas.

Aplinkos pažinimas.

Aplinkos pažinimas glaudžiai siejasi su tyrinėjimo ir mokėjimo mokytis gebėjimais.

Noras sužinoti, išmokti, suprasti, kas vyksta aplinkui, yra aplinkos pažinimo pamatas.

Skaičiavimas ir matavimas.

Pažinimo procesas neatsiejamas nuo sąvokų, jų ryšių, sąvokų struktūrų suvokimo, mat mūsų smegenys nuolat ieško kaip palyginti, susisteminti, apibendrinti mus pasiekiančią informaciją.

Skaičiavimas – tai komponentas, kuriame kalbama apie pirmąją vaiko pažintį su skaičiaus sąvoka.

Meninė raiška.

Vaiko meninė raiška – tai vaiko įspūdžių, išgyvenimų, supratimo, emocijų, jausmų patirties reiškimas ir vaizdavimas meninės raiškos būdais ir priemonėmis: veiksmu, judesiu, žodžiu, balso intonacija, spalva, linija, forma ir kt. Ji apima muziką, šokį, vaidybą ir vizualinę raišką.

Muzika – tai vaiko raiška garsu, melodija, ritmu dainuojant, grojant, ritmuojant, klausantis muzikos, kuriant, improvizuojant.

Šokis – tai vaiko raiška judesiu, šokant liaudies ratelius, šokamuosius žaidimus ir improvizuotai kuriant trumpas judesius, nesusijusių su šokio žanru, sekas.

Vaidyba – tai veikėjo vaizdavimas improvizuotais savo paties ar lėlės (žaislo) judesiais, veiksmiais, žodžiais, balso intonacijomis, veido mimika. Kiekvienas vaikas vaidindamas -vaizduodamas reiškia savo požiūrį ir supratimą.

Vizualinė raiška – tai vaiko raiška vaizdų kalba tapant, liejant akvarele, piešiant tradicinėmis ir skaitmeninėmis priemonėmis, lipdant, konstruojant, aplikuojant, spauduojant, lankstant, karpant ir kt.

Estetinis suvokimas.

Vaiko estetinis suvokimas – tai gebėjimas suvokti, pajauti ir reflektuoti estetinius potyrius, kurie kyla matant ir jaučiant aplinkos (gamtos ir aplinkinio pasaulio, žmonių santykių, veiklos), meno kūrinį, savo ir kitų kūrybos grožį. Tai vaiko estetinių galių – išgyvenimų, intuícijos, jausenos, jautrumo, jausmų, emocijų, estetinio skonio ir vertinimo, supratimo, suvokimo, estetiškumo ir gėrio poreikio, veiklos ir kūrybos – visuma.

Iniciatyvumas ir atkaklumas.

Iniciatyvumas apibūdinamas kaip smalsumas, domėjimasis nauja informacija bei veikla, entuziastingas naujos informacijos, naujų veiklos ar raiškos būdų ieškojimas, noras išmokti. Atkaklumas yra gebėjimas gana ilgą laiką amžiaus galimybių ribose nenutraukti atliekamos veiklos.

Tyrinėjimas.

Tyrinėjimas – tai procesas, kai atidžiai žiūrint, klausant, uodžiant, liečiant, klausinėjant, ieškant informacijos įvairiuose šaltiniuose sužinoma apie gyvosios ir negyvosios gamtos objektus bei reiškinius, žmogaus sukurtus daiktus, žmonių gyvenimą. Tyrinėjimas apima ir bandymus (eksperimentus), kai keičiame daiktus ar medžiagas, aplinkos sąlygas, pvz., išardome ir sudedame kitaip, kai tirpiname, šildome, šaldome medžiagas, kai sodiname augalus ir stebime, kaip jų augimą veikia šviesa, laistymas ir pan.

Problemų sprendimas.

Problemų sprendimas – tai gebėjimas suprasti, įvertinti, interpretuoti ir pritaikyti žinias išsūkiams, sudėtingoms užduotims ar sunkumams spręsti. Išskiriami tokie problemų sprendimo žingsniai: nustatyti ir įvardyti problemą (aš negaliu padaryti to ir to, nežinau, kaip padaryti tai ir tai); ieškoti įvairių sprendimų ar išeičių; pasirinkti ar išbandyti vieną kurį nors sprendimą; įvertinti, kas iš to išėjo, kokios pasekmės.

Kūrybiškumas.

Kūrybiškumas suprantamas kaip asmenybės savybė, susijusi su gebėjimu atrasti tai, kas nauja, originalu, netikėta. Tai vaiko pasinėrimo į savo patirtį ir šios patirties įtraukimo į naują visumą, naujas idėjas, naujus sumanymus ar naują rezultatą procesas. Kūrybiškumui ugdyti būtina saugi ir vaiko saviraišką skatinanti aplinka.

Mokėjimas mokytis.

Mokėjimas mokytis suprantamas kaip noras mokytis, atkaklus užsibrėžto tikslo siekimas, atsakomybė už savo mokymąsi. Tai gebėjimas išsikelti mokymosi tikslus, planuoti, kaip jų bus siekiama, pasirinkti tinkamus mokymosi būdus, apmąstyti mokymosi procesą, įsivertinti rezultatus ir atsižvelgiant į juos kelti tolesnę tikslą.

VI. NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija. Švietimo ir mokslo ministerijos švietimo aprūpinimo centras 2015 m.
2. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, ratifikuota 1995 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. I-983.
3. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005-04-18 įsakymas Nr. ISAK-627 „Dėl ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“ (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. birželio 7 d. įsakymo Nr. V- 1009 redakcija)
4. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, Vilnius, 2003 m. birželio 14 d. Nr. IX -1630. Nauja įstatymo redakcija nuo 2011-07-01: Nr. [XI-1281](#), 2011-03-17, Žin., 2011, Nr. 38-1804 (2011-03-31)
5. Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas, Vilnius, 1996, Nr. I-1234.
6. Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. IX-1569.

NERINGOS GIMNAZIJA
JUODKRANTĖS PRADINIO IR IKIMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIUS

IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ UGDYMO SI PASIEKIMŲ VERTINIMAS

..... mokslo metai

Vaiko vardas, pavardė, amžius

.....

.....

Pradėjo lankyti ikimokyklinę įstaigą

.....

....

	Rudens pusmetis (lapkričio mėn.)				Pavasario pu	
	Nr.	Ugdymosi sritis	Žingsnis	Komentaras	Žingsnis	K
SVEIKAS	1.	Kasdienio gyvenimo įgūdžiai				
	2.	Fizinis aktyvumas				
ORUS	3.	Emocijų suvokimas ir raiška				
	4.	Savireguliacija ir savikontrolė				
	5.	Savivoka ir savigarba				
	6.	Santykiai su suaugusiais				
	7.	Santykiai su bendraamžiais				
BENDRAU- JANTIS	8.	Sakytinė kalba				
	9.	Rašytinė kalba				
SMALSUS	10.	Aplinkos pažinimas				
	11.	Skaičiavimas ir matavimas				
KURIANTIS	12.	Meninė raiška				
	13.	Estetinis suvokimas				
SĖKMINGAI UGDOSI	14.	Iniciatyvumas ir atkaklumas				
	15.	Tyrinėjimas				
	16.	Problemų sprendimas				
	17.	Kūrybiškumas				
	18.	Mokėjimas mokytis				

Bendroji išvada mokslo metų pabaigoje. Rekomendacijos

.....

Auklėtojų vardai pavardės, parašai, datos

IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ UGDYMO SI PASIEKIMŲ VERTINIMO DIAGRAMA

Vaiko vardas, pavardė:

Mokslo metai, vaiko amžius:

ŽINGSNIAI

6																		
5																		
4																		

3																	
2																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1																	

UGDYMOŠI SRITYS